

Marcin Sutkowski

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY JAKO CZYNNIK WZMACNIAJĄCY KONKURENCYJNOŚĆ POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW WOBEC WYZWAŃ GLOBALIZACJI

1. Wstęp

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej oraz postępująca globalizacja stwarzają podstawy do rozważań na temat funkcjonowania polskich przedsiębiorstw nie tylko na rynku unijnym, ale także światowym. Dotychczasowe doświadczenia wynikające z kontaktów Polski z Unią Europejską i z faktu wejścia zagranicznych podmiotów gospodarczych na polski rynek umożliwiają wnioskowanie odnośnie do przyszłego rozwoju sytuacji polskich przedsiębiorstw w świetle nasilonej konfrontacji z przedsiębiorstwami z innych krajów. Doświadczenia te wskazują na istnienie silnych związków między kondycją gospodarki jako całości a poziomem konkurencyjności przedsiębiorstw, a równocześnie pokazują słabości koncepcyjne polityki państwa w zakresie kształtowania odpowiednich warunków do wzmocnienia i rozwoju polskich przedsiębiorstw.

2. Uwarunkowania konkurencyjności

Pojęcie konkurencyjności odnosi się zarówno do podmiotów gospodarczych, jakimi są przedsiębiorstwa, jak i do całych gospodarek narodowych. Najprościej ujmując, konkurencyjność to zdolność do sprostania konkurencji (zdolność konkurencyjna). O ile stosunkowo łatwo jest określić determinanty konkurencyjności przedsiębiorstw czy firm, o tyle ujęcie problemu konkurencyjności całych gospodarek jest problematyczne. Generalnie można stwierdzić, że o wzroście bądź stagnacji gospodarek i przedsiębiorstw decyduje w dużej mierze zdolność dostosowa-

nia się do zmieniających się zewnętrznych i wewnętrznych warunków rozwoju. Konkurencyjność stała się podstawowym celem przemysłowców, bankierów, handlowców. Bycie konkurencyjnym jest obecnie postrzegane przez cały świat gospodarczy jako jeden z najważniejszych celów.

W literaturze przedmiotu można się spotkać z rozróżnieniem konkurencyjności jako:

- megakonkurencyjność – na poziomie grup krajów,
- makrokonkurencyjność – na poziomie całej gospodarki narodowej,
- mezokonkurencyjność – na poziomie branż, gałęzi,
- mikrokonkurencyjność – na poziomie przedsiębiorstw [1].

Konkurencyjność przedsiębiorstwa jest rozumiana jako zdolność do sprostanania konkurencji na szeroką skalę, na jaką dane przedsiębiorstwo działa. Jest możliwa m.in. dzięki coraz to efektywniejszym procesom technologicznym i zdobywaniu doświadczenia przez firmę. Duży nacisk kładziony jest na zarządzanie technologią, obejmujące wprowadzenie innowacji produktowych, optymalizację podziału pracy poprzez zawiązywanie określonych form współdziałania między firmami. W tym aspekcie zadaniem państwa powinno być tworzenie skutecznych regulacji prawnych, dzięki którym może ono odgrywać rolę generatora impulsów lub pośrednika między firmami, sferą nauki i instytucjami pośredniczącymi [2].

Polskie przedsiębiorstwa borykają się z licznymi problemami. Główne z nich to brak kapitału i niedostosowany system finansowo-podatkowy, który nie zachęca do gromadzenia środków na cele inwestycyjne i rozwojowe. Obowiązujące przepisy w zakresie amortyzacji nie zapewniają możliwości odnowy środków trwałych, a związane z wynagrodzeniami narzuty (zwłaszcza te na ubezpieczenia społeczne) znacznie zwiększają koszty pracy.

Wiele do zyczenia pozostawia także niski poziom infrastruktury, połączony ze znacznym zróżnicowaniem regionalnym w dziedzinie wyposażenia i jakości funkcjonowania urzędów i instytucji. Dotyczy on przede wszystkim sieci komunikacyjnej i polityki jej rozwoju, która nie jest wcale nastawiona na niwelowanie tych różnic, a wręcz przeciwnie – często jeszcze bardziej je pogłębia. W Polsce prawie nie występuje też tzw. infrastruktura biznesowa, która działa we wszystkich wysoko rozwiniętych krajach i jest jednym z czynników przyciągających inwestorów.

Z niskim poziomem infrastruktury wiąże się niska innowacyjność polskiej gospodarki. Powoduje to, że polski przemysł ma jeden z najniższych w Europie wskaźnik nowoczesności, a większość małych i średnich przedsiębiorstw powstających w ostatnich latach nie zajmuje się produkcją w sferze zaawansowanych technologii czy nowoczesnymi usługami. Przedsiębiorstwa te nie spełniają warunków niezbędnych do uzyskiwania przewagi konkurencyjnej, którą osiąga się przez wytwarzanie produktów wysokiej jakości popartej odpowiednimi certyfikatami. Rozwój innowacyjności jest w dużym stopniu uzależniony od współpracy między

przedsiębiorstwami a sferą naukowo-badawczą. Obserwowany w Polsce jej brak (w roku 2001 aż 90% przedsiębiorstw nie współpracowało ze sferą badawczo-rozwojową [1]) oraz malejący udział wydatków budżetowych na naukę jest główną przyczyną niewykorzystania potencjału obu tych sfer do poszukiwania nowych rozwiązań poprawiających konkurencyjność gospodarki.

Niestety, bardzo często problemem są sami przedsiębiorcy, którym brak doświadczenia i strategii. Niejednokrotnie postrzegają oni umiędzynarodowienie i globalizację jako konieczność, nie wierząc, że jest ona możliwa. Badania postaw polskich przedsiębiorców wskazały na ich mało ekspansywne zachowanie i niewiarę w możliwości skutecznego wzrostu, szczególnie na rynkach zagranicznych. Na pytanie, czy zdecydowaliby się oni przenieść całość lub część działalności za granicę, aż 75,5% przedsiębiorców udzieliło odpowiedzi negatywnej. Tylko 11,4% ankietowanych zamierza przenieść działalność lub dokonać nowej inwestycji poza granicami UE, 7,4% na terenie „starego” państwa członkowskiego i tylko 6,6% na terenie „nowego” państwa członkowskiego (Biuro ds. Unii Europejskiej, Krajowa Izba Gospodarcza). Takie postawy należy zmieniać, a polskie przedsiębiorstwa muszą systematycznie zwiększać poziom swojego umiędzynarodowienia zarówno w zakresie zbytu, jak i rynków czynników produkcji. Inaczej nie uda się wykorzystać szans, jakie daje globalizacja i integracja.

Z ankiety przeprowadzonej przez Krajową Izbę Gospodarczą wynika, że wśród głównych wyzwań związanych z kwestią zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstwa w perspektywie najbliższych pięciu lat przedsiębiorcy wskazali na pierwszym miejscu brak dostępu do źródeł finansowania, następnie zaś zbyt dużą liczbę regulacji. Na trzecim miejscu pojawił się problem ze znalezieniem wykwalifikowanego personelu. Odpowiedzi na to pytanie przedsiębiorcy uszeregowali w sposób widoczny w tab. 1.

Tabela 1. Wyzwania dla zwiększania innowacyjności polskich przedsiębiorstw

Główne wyzwania związane ze zwiększeniem innowacyjności przedsiębiorstwa	Ranking
Brak dostępu do źródeł finansowania	1
Zbyt duża liczba regulacji	2
Problemy ze znalezieniem wykwalifikowanego personelu	3
Ograniczony dostęp/brak dostępu do partnerów i usług pomocnych we wprowadzeniu innowacji	4
Ograniczony dostęp/brak dostępu do ośrodków rozwoju innowacji (uniwersytetów, instytutów badawczych)	5
Niedostateczna ochrona praw własności intelektualnej	6

Źródło: ankieta Krajowej Izby Gospodarczej.

Podsumowując zagadnienie konkurencyjności, można zauważyć, że wśród głównych wyzwań związanych z kwestią konkurencyjności przedsiębiorstwa w

perspektywie najbliższych pięciu lat przedsiębiorcy wskazali na pierwszym miejscu redukcję kosztów, następnie większą innowacyjność produktów/usług. Na trzecim miejscu pojawił się wzrost wydajności (zob. tab. 2).

Tylko 35% przedsiębiorców jest zdania, iż Unii uda się osiągnąć zadeklarowany cel, aby do roku 2010 stać się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarką opartą na wiedzy. Pozostałe 65% przedsiębiorców nie wierzy w osiągnięcie tego celu.

Tabela 2. Wyzwania dla zwiększania konkurencyjności polskich przedsiębiorstw

Główne wyzwania związane z konkurencyjnością przedsiębiorstwa	Ranking
Redukcja kosztów	1
Większa innowacyjność produktów/usług	2
Wzrost wydajności	3
Podniesienie jakości	4
Większa innowacyjność w procesach zarządzania	5
Poprawa relacji z klientem	6

Źródło: ankieta Krajowej Izby Gospodarczej.

Wśród głównych wyzwań związanych z kwestią rozwoju przedsiębiorstwa w perspektywie najbliższych pięciu lat przedsiębiorcy wskazali na pierwszym miejscu biurokrację i zbyt dużą liczbę regulacji (złe regulacje) oraz brak dostępu/ograniczony dostęp do źródeł finansowania.

Trzecim w kolejności problemem były kłopoty ze znalezieniem wykwalifikowanego personelu, a za nim brak dostępu/niewystarczający dostęp do nowych rynków. Na piątym miejscu pojawił się niewystarczający dostęp do instytucji/usług wspomagających przedsiębiorców [2].

Tabela 3. Bariery rozwoju polskich przedsiębiorstw

Główne wyzwania związane z rozwojem przedsiębiorstwa	Ranking
Biurokracja, zbyt duża liczba regulacji oraz/lub złe regulacji	1
Brak dostępu/ograniczony dostęp do źródeł finansowania	2
Problem ze znalezieniem wykwalifikowanego personelu	3
Brak dostępu/niewystarczający dostęp do nowych rynków	4
Niedostateczny dostęp do instytucji/usług wspomagających przedsiębiorstw	5
Wzrost konkurencji ze strony firm ze „starych” państw członkowskich UE	6
Zbyt niski poziom innowacyjności własnej firmy	7
Wzrost konkurencji ze strony firm spoza UE	8
Wzrost konkurencji ze strony firm z „nowych” państw członkowskich UE	9
Bariery w obrocie handlowym, istniejące nadal w ramach jednolitego rynku UE	10

Źródło: ankieta Krajowej Izby Gospodarczej.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w zeszłym roku, mających na celu uzyskanie opinii polskich firm o zagrożeniach i korzyściach związanych z integracją Polski z Unią Europejską, wykazały, że jako największe potencjalne korzyści wskazano: zniesienie odpraw celnych (70% respondentów); brak dyskryminacji w zakresie norm unijnych i obniżenie ryzyka transakcyjnego (50% ankietowanych firm), a następnie zniesienia groźby postępowań antydumpingowych (25% badanych).

Jako największe zagrożenia podano natomiast: wzrost konkurencji na rynku krajowym (60% firm eksportujących); zaostrenie norm ochrony środowiska (53% ankietowanych) oraz wzrost kosztów pracy w związku z migracją pracowników do Unii Europejskiej i podniesieniem wymogów socjalnych (40% respondentów).

Z kolei z badań przeprowadzonych wśród małych i średnich firm na zlecenie Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych (PKPP) wynika, że aż 53,3% respondentów nie dostrzega korzyści z tytułu członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Jeśli chodzi o zagrożenia, to prawie 27% badanych podało wzrost konkurencji, natomiast 25% ankietowanych uznało, że nie widzi dla siebie żadnych zagrożeń związanych z wejściem Polski do Unii Europejskiej [6].

Niewątpliwie część lokalnych firm nie musi się obawiać wzrostu konkurencji, ale dla wielu małych firm strategia „chowania głowy w piasek” nie zapewni przetrwania w warunkach jednolitego rynku europejskiego, jak również rynku światowego. Konkurencyjność jest istotnym czynnikiem wyboru kraju goszczącego kapitał, szczególnie jeśli chodzi o kapitał długoterminowy. Różnica między poziomem konkurencyjności w skali europejskiej a poziomem w skali światowej jest znaczna. W skali światowej do rankingu konkurencyjności gospodarek przyłącza się duża grupa państw rozwijających się, która bardzo mocno zmienia ranking. Szczególnym zainteresowaniem naukowców i przedsiębiorców powinny się cieszyć państwa azjatyckie z Chinami na czele.

Dostęp do jednolitego rynku to dla polskiej gospodarki szansa na wzrost konkurencyjności w skali światowej, a dla polskich przedsiębiorstw – na pozyskanie inwestorów, nawiązanie współpracy z innymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, zatrudnienie specjalistów pochodzących z UE, uzyskanie łatwiejszego dostępu do najnowszych technologii i *know-how*, bardziej efektywne wykorzystanie marketingu i kanałów dystrybucji ze względu na korzyści skali, eliminacja kosztów transakcyjnych itd. Wymienione pozytywne aspekty uczestnictwa nie zostaną jednak właściwie wykorzystane, jeśli polskie przedsiębiorstwa nie dostosują się do podwyższonych standardów obowiązujących w UE, czyli jeśli nie nastąpi poprawa ich konkurencyjności względem pozostałych przedsiębiorstw działających w Unii [5].

Wymaga to przede wszystkim poniesienia olbrzymich nakładów finansowych, przeznaczonych na wdrożenie norm technicznych, weterynaryjnych, fitosanitarnych, związanych z ochroną środowiska w zakresie jakości wód, powietrza, go-

spodarki wodno-ściekowej (przykładowe oczyszczalnie ścieków) oraz gospodarki odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi, oraz spełnienia wymagań dotyczących ekologicznych cech wyrobu.

3. Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw jako element wzmacniający konkurencyjność firm i gospodarki

Program SPO-WKP jest obok ZPORR jednym z dwóch programów unijnych mających za zadanie zwiększyć konkurencyjność polskich przedsiębiorstw wobec wyzwań nowych uwarunkowań gospodarczych, w tym najważniejszego z nich – globalizacji.

Szczegółowa analiza międzynarodowej pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki przedstawiona w SPO-WKP wykazała, że konkurencyjność polskiej gospodarki jest niska. Konieczne jest zatem stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi ekonomicznemu podmiotów gospodarczych, stabilizacja ich sytuacji na rynku, wzmocnienie siły kapitałowej, budowanie podstaw trwałej przewagi konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw.

Przyjęta strategia osiągnięcia celu SPO-WKP zakłada potrzebę stworzenia silnego otoczenia instytucjonalnego wspierającego działalność przedsiębiorstw oraz przekształcenia istniejącej gospodarki w gospodarkę opartą na innowacyjnych przedsiębiorstwach, utrzymujących silną pozycję konkurencyjną na jednolitym rynku europejskim.

W tym celu przyjęto dwa priorytety, sformułowane następująco:

- 1) rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu,
- 2) bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw.

Takie zdefiniowanie priorytetów SPO-WKP oznacza, że wsparcie zostanie skierowane na dwie grupy odbiorców. Pierwsza z nich to instytucje szeroko rozumianego otoczenia biznesu, do których zaliczono zwłaszcza instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości, centra i ośrodki transferu technologii, parki naukowo-technologiczne i przemysłowe, inkubatory technologiczne, instytucje sfery B+R działające we współpracy z przedsiębiorstwami lub na ich potrzeby oraz instytucje administracji publicznej istotne z punktu widzenia wykorzystania technologii informacyjnych przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Drugą grupą odbiorców pomocy udzielanej w ramach Programu są istniejące przedsiębiorstwa oraz nowo powstałe przedsiębiorstwa oparte na wykorzystaniu nowych technologii i posiadające znaczny potencjał rynkowy.

Biorąc pod uwagę stosunkowo krótki okres realizacji SPO-WKP (lata 2004-2006), najpilniejsze potrzeby i uwarunkowania, w jakich działają przedsiębiorstwa oraz poziom dostępnych środków finansowych, sformułowano następujące cele częściowe priorytetu 1:

- pobudzenie przedsiębiorczości i działalności innowacyjnej poprzez dostęp do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu,
- ułatwienie możliwości finansowania inwestycji,
- przygotowanie nowoczesnej infrastruktury dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- rozwój przedsiębiorczości poprzez wzmocnienie powiązań między sektorem B+R a przedsiębiorstwami,
- zwiększanie sprawności wdrażania i komercjalizacji innowacji, w tym transfer technologii,
- zwiększanie dostępu i zakresu korzystania z usług publicznych *on-line*.

Poważnym ograniczeniem dla rozwoju MŚP, a szczególnie mikroprzedsiębiorstw, jest konieczność finansowania rozwoju (inwestycji) przede wszystkim z wykorzystaniem środków własnych (przy jednoczesnym niedofinansowaniu kapitałowym). Konieczność ta wynika z utrudnionego dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania. Toteż w celu ułatwienia finansowania inwestycji podejmowanych przez przedsiębiorstwa planuje się wzmocnienie systemu istniejących funduszy pożyczkowych i funduszy poręczeń kredytowych w postaci ich dokapitalizowania. Przewidywane wsparcie będzie miało zarówno charakter kapitałowy, jak i techniczny.

Ze względu na niski udział wykorzystania nowych technologii przez przedsiębiorstwa elementem przyjętej strategii jest wsparcie inicjatyw w zakresie powstawania i rozwoju parków naukowo-technologicznych oraz inkubatorów technologicznych. Parki naukowo-technologiczne sprzyjają bowiem rozwojowi przedsiębiorczości, ułatwiając przedsiębiorcom dostęp do instytucji naukowo-badawczych, szkół wyższych, centrów transferu technologii oraz inkubatorów technologicznych, w tym przedsiębiorczości akademickiej. Sprzyjają one również współpracy między przedsiębiorstwami. Współpraca wszystkich wymienionych podmiotów pozwala na stworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza zaś w zakresie nowych technologii. Wsparciem zostaną objęte również inkubatory technologiczne, które ułatwiają powstawanie przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym opartych na wykorzystaniu nowych technologii.

Czynnikiem dodatkowo ograniczającym zwiększenie innowacyjności gospodarki jest słabe powiązanie sektora przedsiębiorstw z instytucjami sfery badawczo-rozwojowej, stanowiącymi jedno ze źródeł pozyskiwania nowych rozwiązań. Wzbudzenie zainteresowania przedsiębiorców zdobywaniem nowych rozwiązań (w postaci m.in. transferu technologii czy nabycia praw własności przemysłowej), niezbędnych do rozwoju ich działalności, jest dużym wyzwaniem i – jak pokazują analizy – wymaga interwencji ze strony państwa.

Priorytet 2, określony jako bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw, jest ukierunkowany na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wsparcie inwestycji poprawiających ich poziom technologiczny i organizacyjny, jak również

inwestycji w zakresie BHP i ochrony środowiska oraz dostarczanie wysokiej jakości usług doradczych.

W świetle takich uwarunkowań przyjęta strategia przewiduje realizację następujących celów częściowych w ramach priorytetu 2:

- zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach,
- poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje w wiedzę,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- podniesienie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw,
- dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawodawstwa unijnego.

Wspierane będą zatem, jako priorytetowe, działania innowacyjne oraz działania mające spowodować wzrost nakładów inwestycyjnych na wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych, przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności produktowej i technologicznej oraz trwałego, zrównoważonego rozwoju.

Działania przewidziane do realizacji w ramach priorytetów SPO-WKP uwzględniają kwestie polityki horyzontalnej, zgodnie z kierunkami polityki wspólnotowej w zakresie ochrony środowiska, równości szans, polityki zatrudnienia, budowy społeczeństwa informacyjnego i zrównoważonego rozwoju oraz przepisów i zasad BHP.

W zakresie zrównoważonego rozwoju preferowane będą projekty poprawiające efektywność zarządzania odnawialnymi i nieodnawialnymi zasobami środowiska naturalnego, a tym samym zmniejszające zależność tempa wzrostu gospodarczego od wpływu wywieranego na środowisko. Projekty z zakresu ochrony środowiska, ukierunkowane głównie na ograniczanie i eliminowanie zanieczyszczeń (w tym niebezpiecznych dla zdrowia), wpłyną w znacznym stopniu na poprawę warunków życia społeczności lokalnych. Doradztwo specjalistyczne dla przedsiębiorców w zakresie jakości, zarządzania środowiskiem oraz BHP, w połączeniu z inwestycjami w ochronie środowiska, pozwoli realizować zasady zrównoważonego rozwoju, harmonijnie łącząc potrzeby społeczno-gospodarcze ze środowiskowymi.

Szczegółowe zestawienie zadań, wielkości oraz źródeł finansowania przedstawia tab. 5. Jak wynika z tabeli, mechanizm finansowania poszczególnych programów opiera się na finansowaniu ich poprzez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz inwestorów indywidualnych. Wielkości określane są każdorazowo na podstawie prognoz zapotrzebowania na poszczególne działania.

SPO-WKP jest programem „dziewiczym” w naszym kraju i jako taki powinien być oceniany. Na pewno powinien on ulec ewolucji, zmianom zgłaszanym już teraz na etapie jego funkcjonowania. Najważniejszym mankamentem dla przedsiębiorstw związanych z programem jest jego stopień zbiurokratyzowania oraz brak możliwości uzupełniania wniosków, jak to jest możliwe w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego [3].

Tabela 5. Zestawienie finansowe dla SPO-WKP według priorytetów i działań (zobowiązania) – ogółem 2004-2006 (w euro, ceny z 2004 r.)

Priorytet/Działanie	Kategorie interwencji	Koszty ogółem	Publiczne						Przywileje	Fundusz Spółdzielczy	Inne instrumenty finansowe	Pożyczki EBI		
			wkład wspólnotowcy		krajowy wkład publiczny									
			ogółem	EFRR	EACCF	ERF	ogółem	budżet państwa					Budżety ja i inne fundusze publiczne	Inne NFOŚiGW
Priorytet 1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu		813 429 546	716 099 763	547 459 396	547 459 396			168 640 367	147 490 367	21 150 000	97 339 783			
Działanie 1.1. Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw	163	41 080 603	36 400 000	30 810 433	30 810 433			5 640 367	5 640 367		4 629 783			
Działanie 1.2. Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	165	254 256 308	218 956 308	173 956 308	173 956 308			45 000 000	45 000 000		35 300 000			
Działanie 1.3. Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm	161,164, 163,311,312, 319,321,322, 324,333,345, 351	169 157 774	169 157 774	126 857 774	126 857 774			42 300 000	21 150 000	21 150 000	0			
Działanie 1.4. Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką	181,182,183	195 648 446	138 248 446	100 848 447	100 848 447			37 399 999	37 399 999		57 400 000			
Działanie 1.5. Rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych <i>on-line</i>	321,322,324	153 386 415	153 386 415	114 986 414	114 986 414			38 300 001	38 300 001		0			

Priority 2. Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw		2 019 629 022	969 339 022	683 339 023	683 339 023		265 999 999	234 200 000		51 799 999	1 050 290 000		
Działanie 2.1. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo	163	66 270 910	33 070 910	23 170 910	23 170 910		9 900 000	9 900 000			33 200 000		
Działanie 2.2. Wsparcie konkurencyjności produkcyjnej i technologicznej przedsiębiorstw	151, 161, 153, 163, 164, 321, 322, 324	724 272 074	370 072 074	253 472 074	253 472 074		116 600 000	116 600 000			354 200 000		
Działanie 2.3. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje	161, 321, 322, 324	718 028 757	359 028 757	251 328 757	251 328 757		107 700 000	107 700 000			359 000 000		
Działanie 2.4. Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	152, 162	511 057 281	207 167 281	155 367 282	155 367 282		51 799 999	0		51 799 999	303 890 000		

Źródło: Strategia dla Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, www.mg.gov.pl

Polskie przedsiębiorstwa handlowe, będące w przeważającej części niewielkimi podmiotami, muszą konkurować na rynku z nieliczną, jednak silną grupą przedsiębiorstw zagranicznych. Firmy zagraniczne, dzięki posiadanemu zapleczu kapitałowemu oraz doświadczeniu w prowadzeniu działalności w warunkach gospodarki rynkowej, często zdobywają przewagę nad rodzimymi przedsiębiorstwami. Podjęcie przez polskich przedsiębiorców skutecznej walki konkurencyjnej wymaga opracowania właściwej strategii działania, która byłaby oparta na analizie silnych i słabych stron tych przedsiębiorstw, rozpoznaniu barier rozwojowych, zminimalizowaniu ich znaczenia i negatywnego wpływu oraz wykorzystaniu posiadanych atutów. Łączenie się drobnych przedsiębiorców wzmacnia ich pozycję negocjacyjną przy uzyskiwaniu dostaw hurtowych od producentów, co pozwala na niwelowanie przewagi dużych sieci. Szczególnie pożądana jest współpraca małych i średnich przedsiębiorstw, prowadząca do wzrostu ich efektywności i konkurencyjności.

Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, mimo, że jeszcze się nie zakończył, jest programem odnoszącym ogromny sukces. Jak podaje Ministerstwo Gospodarki i Pracy, zgłoszono już ponad 4000 wniosków. Choć nie wszystkie przedstawiają oczekiwany, wysoki poziom, uważa się, iż tak duże zainteresowanie przedsiębiorców spowodowane jest brakiem kapitału na rozwój oraz ich silnym ukierunkowaniem na innowacyjność i rozwój.

Nie sprawdziły się obawy o wkład prywatny polskich firm. Część inwestycyjna programu jest wśród przedsiębiorców najbardziej poszukiwanym elementem programu. Należy stwierdzić, iż SPO-WKP spełnia postawione przed nim zadania.

Pozostaje mieć nadzieję na to, iż w przyszłości zostanie on tak zmodyfikowany i rozszerzony, aby mógł spełnić ukierunkowane na innowacyjność i rozwój oczekiwania przedsiębiorców.

Literatura

- [1] http://www.ris.kujawsko-pomorskie.pl/dokumenty/RIS_warsztaty.doc.
- [2] <http://www.kig.pl/niusy/>.
- [3] <http://funduszezstrukturalne.gov.pl>.
- [4] Kaleta A., *Strategia konkurencji jako warunek konkurencyjności przedsiębiorstw polskich*, Wrocław 1999, s. 187.
- [5] *Polska w UE. Początkowe problemy i kryzysy*, red. U. Karczevska, M. Kwiatkowska, K. Sochacka, Warszawa 2002.
- [6] *Strach przed konkurencją (APA)*, „Rzeczpospolita”, z 2/3 lutego 2002 r.
- [7] Zadorowa H., *Warunki i cechy makrokonkurencyjności*, „Ekonomista” 1990 nr 2-3, s. 339-400.

SECTORIAL OPERATIVE PROGRAMME AS A FACTOR IN ACCORDANCE WITH CHALLENGES OF GLOBALIZATION COMPETITIVENESS OF POLISH ENTERPRISE BRACING

Summary

The main aim of this article is to present the essence of Poland's and EU's development programme called "SPO-WKP" in the aspect of globalization process and European Union integration.

The main goal of activities taken in the sphere of regional development policy in the EU is to reduce differences in economic development between the poorest and the richest regions of member countries.

The author discusses the programme "SPO-WKP" as an example of regional development policy in Poland.

This article analyzes problems arising from putting into force the above mentioned programme in the context of competitiveness of Polish enterprise and economy.